

Рейтинговий звіт KRAM 003-008 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Краматорськ
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	14.12.2007 р.
Дата оновлення:	29.09.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу протягом 2010 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	14.12.2007	09.09.2008	09.02.2009	24.02.2009	11.12.2009
Рівень рейтингу	uaBBB-	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB
Прогноз	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підтвердження із внесенням до контрольного списку та зміною прогнозу	підтвердження із виведенням з контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу

Дата	09.02.2010	02.03.2010	17.09.2010	29.09.2011
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB
Прогноз	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	підтвердження із внесенням до контрольного списку та зміною прогнозу	підтвердження із виведенням з контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Краматорська підтримується:

- зростанням доходної частини бюджету міста та збереженням прийняттого рівня бюджетної забезпеченості у 2010 році;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста;
- покращенням соціально-економічного розвитку міста, що позитивно впливає на збалансованість бюджетних показників;
- перевищенням у 2005-2010 рр. окремими показниками економічного розвитку міста відповідних середніх значень по країні, зокрема, в 2010 році у розрахунку на одного мешканця обсяг реалізації промислової продукції та обсяг зовнішньоторговельного товарообороту перевищували середні значення по країні в 1,7 рази та в 2,2 рази відповідно.

Рівень кредитного рейтингу м. Краматорська обмежується:

- високим рівнем залежності бюджету міста від надходжень ПАТ «НКМЗ» (підприємство забезпечує більше 30% обсягу надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів);
- збереженням залежності міського бюджету від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої із запланованим на 2011 рік обсягом доходної частини загального фонду міського бюджету без урахування трансфертів складає 29,1%;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури міста та житлового фонду і необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення за одночасного високого рівня заборгованості населення за житлово-комунальні послуги у розрахунку на одного мешканця.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зміни, які відбувалися протягом 2010 року в соціально-економічній та фінансовій сферах міста Краматорська та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Краматорської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2006-2010 рр. наведено нижче у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Краматорська¹

Показник	Од. виміру	2006	2007	2008	2009	2010	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	205,8	204,1	203,5	202,3	199,9	98,8
Середньомісячна заробітна плата	грн.	1 279,9	1 590,7	1 967,0	1 877,0	2 348,0	125,1
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	тис. грн.	6,2	5,4	7,6	4,7	3,4	72,0
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	3 082,7	4 277,0	6 105,5	5 600,5	6 673,1	119,2
Інвестиції в основний капітал	млн. грн.	383,6	332,0	762,1	493,4	463,2	95,6
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	7,2	7,6	18,6	30,0	31,7	105,8
Зовнішньоторговельний оборот	млн. дол. США	365,1	501,0	632,9	584,8	678,1	116,0
Введено в експлуатацію житла	тис. кв. м	12,1	9,4	3,5	1,9	4,2	218,9
Обсяг роздрібного товарообороту	млн. грн.	363,4	500,0	900,0	903,2	1 321,6	146,3

* 2010 р., порівняно з 2009 р.

Джерело: Краматорська міська рада

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Протягом останніх років у м. Краматорську спостерігалась негативна динаміка чисельності наявного населення внаслідок як міграційного, так і природного скорочення. На кінець 2010 року чисельність наявного населення міста складала 199,9 тис. осіб.

Ситуація на ринку праці міста залишається неоднозначною. Підприємства продовжували застосовувати практику скорочень персоналу, що призвело до зменшення середньооблікової чисельності зайнятих. У той же час протягом 2010 року в місті зросла середньомісячна заробітна плата та знизився обсяг заборгованості за її виплатами, що мало позитивний вплив на наповнення бюджету. Слід зазначити, що позитивна динаміка соціального розвитку міста зумовлюється, переважно, наявністю попиту на трудові ресурси з боку підприємств промислового

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

комплексу. У місті зберігається суттєва залежність динаміки соціального розвитку від ефективної діяльності найбільших промислових підприємств: ПАТ «НКМЗ», ПАТ «ЕМСС» та ВАТ «СКМЗ».

Промисловість

Протягом 2010 року промисловість м. Краматорська демонструвала позитивні зрушення. Про це свідчить зростання обсягу реалізації промислової продукції як промислового комплексу загалом, так і найбільших підприємств, а також ріст зовнішньоторговельного товарообороту. Продукція основних промислових підприємств міста переважно орієнтована на зовнішні ринки, у розрахунку на 1 мешканця обсяг зовнішньоторговельного товарообороту перевищує середнє значення по країні у 2,2 рази.

Зважаючи на структуру промислового комплексу міста, в Краматорську в 2010 році зберігався досить високий рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету міста. Крім цього місту притаманна залежність від одного платника податків – ПАТ «НКМЗ» (формує 36,5% надходжень доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів).

Інвестиційно-будівельна діяльність

Динаміка основних показників інвестиційної діяльності у м. Краматорську, як і раніше, визначається інвестиційною активністю ПАТ «НКМЗ» та ПАТ «ЕМСС». Однак, незважаючи на те, що зазначені підприємства щороку здійснюють капіталовкладення у модернізацію, обсяг інвестицій в основний капітал продовжує знижуватись. Приріст прямих іноземних інвестицій в економіку міста у 2010 році також був незначним, а обсяги введення в експлуатацію житлових площ значно поступаються загальноукраїнському показнику, зваженому на чисельність населення.

Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Краматорська притаманна низка проблем, типових для переважної більшості міст України. Це зношеність основних засобів, необхідність реконструкції об'єктів житлового фонду та покращення фінансового стану підприємств ЖКГ. Платіжна дисципліна населення міста у частині сплати за житлово-комунальні послуги протягом 2010 року практично не змінилась та перебуває на досить помірному рівні – як і раніше, особові рахунки сплачуються у обсязі 92-95% від суми нарахувань. Слід зазначити, що протягом 2010 року заборгованість населення за надані житлово-комунальні продовжувала зростати.

Комунальна власність та земельні відносини

Протягом 2010 року в м. Краматорську відбулось збільшення обсягів надходжень до бюджету розвитку, що було пов'язано зі зростанням надходжень від реалізації земельних ділянок на 24,2%. Зусилля міської влади, спрямовані на активне використання земельних ресурсів територіальної громади шляхом передачі їх в оренду, позитивно впливають на динаміку надходжень власних доходів загального фонду бюджету, що дозволяє компенсувати недовиконання плану за надходженнями закріплених доходів. У той же час промислова спеціалізація Краматорська обумовлює незначну роль у формуванні доходів бюджету міста надходжень від продажу та надання в оренду об'єктів комунальної власності.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Краматорська було представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет м. Краматорська за результатами 2008-2010 рр. у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2008			2009			2010		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	346 890,8	17 159,5	364 050,3	332 899,0	56 949,0	389 848,0	406 816,2	54 988,4	461 804,6
Операційні видатки	338 218,7	13 426,1	351 644,8	340 693,4	47 567,3	388 260,7	415 785,8	45 307,5	461 093,4
Операційний баланс	8 672,1	3 733,4	12 405,5	-7 794,4	9 381,7	1 587,3	-8 969,6	9 680,9	711,2
Фінансовий дохід	2 718,4	0,0	2 718,4	2 000,7	0,0	2 000,7	1 575,5	0,0	1 575,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	2 711,9	0,0	2 711,9	2 769,3	0,0	2 769,3
Фінансовий баланс	2 718,4	0,0	2 718,4	-711,2	0,0	-711,2	-1 193,8	0,0	-1 193,8
Поточний баланс	11 390,5	3 733,4	15 123,9	-8 505,6	9 381,7	876,1	-10 163,4	9 680,9	-482,6
Капітальні надходження	335,7	28 085,8	28 421,5	78,4	22 179,6	22 258,0	37,1	36 006,7	36 043,9
Капітальні видатки	15 469,0	36 499,3	51 968,3	2 817,7	28 288,3	31 106,0	606,8	35 987,6	36 594,4
Капітальний баланс	-15 133,3	-8 413,5	-23 546,8	-2 739,3	-6 108,7	-8 848,0	-569,7	19,1	-550,6
Баланс після капітальних видатків	-3 742,8	-4 680,1	-8 422,9	-11 244,9	3 273,0	-7 971,9	-10 733,1	9 700,0	-1 033,1
Надання пільгових кредитів (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	-3 742,8	-4 680,1	-8 422,9	-11 244,9	3 273,0	-7 971,9	-10 733,1	9 700,0	-1 033,1
Фінансування	3 742,8	4 680,1	8 422,9	11 244,9	-3 273,0	7 971,9	10 733,1	-9 700,0	1 033,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

У листопаді 2010 року Краматорська міська рада здійснила погашення відсоткових облігацій серії А на загальну суму 15 млн. грн., що відобразилось на зменшенні залишків на рахунку спеціального фонду. Показник ліквідності бюджету за

наслідками виконання загального фонду бюджету у 2010 році перебував на низькому рівні – 1,4% (проти 2,1% у 2009 році). Показник ліквідності за спеціальним фондом за наслідками виконання бюджету у 2010 році знизився до 15,5% (для порівняння у попередньому році цей показник становив 23,6%).

Виконання доходної частини бюджету міста

Протягом 2010 року відновились тенденція до збільшення доходної частини бюджету Краматорська, що позитивно впливає на бюджетну забезпеченість міста. Так, за підсумками 2010 року індикатор бюджетної забезпеченості міста перебував на помірному рівні (1 137,6 грн. у розрахунку на 1 мешканця) та на 17,9% перевищував значення попереднього року.

У 2010 році спостерігалася позитивна динаміка найбільших надходжень як загального, так і спеціального фондів бюджету міста. Основним джерелом доходної бази м. Краматорська є надходження податку з доходів фізичних осіб, які становлять 77% доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів. Виконання уточненого річного плану за цим податком на рівні 93,7% негативно вплинуло на динаміку доходів бюджету міста в цілому. Водночас перевиконання уточненого плану за власними доходами, зокрема платою за землю, дозволило частково компенсувати втрати бюджету в частині податку з доходів фізичних осіб.

ПАТ «НКМЗ» зберігає статус бюджетоформуючого підприємства, яке у 2010 році забезпечило 43,7% надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету м. Краматорська. Таким чином, ресурсна забезпеченість бюджету міста значною мірою залежить від ефективної господарської діяльності зазначеного підприємства.

У м. Краматорську зберігається високий рівень бюджетної дисципліни, про що, зокрема свідчить співвідношення обсягу недоїмки за податками та зборами станом на 01.01.2011 р. до фактично виконаного у 2010 року обсягу податкових надходжень бюджету міста – 1,6%.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Затверджений на 2010 рік з урахуванням змін план за видатками бюджету м. Краматорська без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду, було виконано за підсумками 2010 року на 100,1%. На це вплинув достатній рівень виконання окремих доходних джерел бюджету, зокрема, за неподатковими надходженнями. Разом з цим, слід зазначити, що обсяг кредиторської заборгованості бюджету м. Краматорська зріс протягом року та станом на 01.01.2011 р. склав 14,1 млн. грн.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2010 році продовжувала змінюватись у бік зростання питомої ваги поточних

видатків. А отже, основними напрямками спрямування коштів у місті є наразі першочергові поточні витрати.

У 2010 році Краматорська міська рада своєчасно та у повному обсязі здійснювала обслуговування своїх прямих боргових зобов'язань. Також у листопаді 2010 року було погашено облігації внутрішньої місцевої позики на суму 15 млн. грн.

Боргові зобов'язання

Обсяг консолідованого боргу м. Краматорська на 01.01.2011 р. становив 30,2 млн. грн. та складався з прямого боргу Краматорської міської ради (20,6 млн. грн.), простроченої кредиторської заборгованості бюджетних установ (4,1 млн. грн.), а також простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств міста (5,5 млн. грн.).

Краматорська міська рада має намір залучити кошти до бюджету розвитку шляхом емісії облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 15 млн. грн. (серія В – 9 млн. грн., серія С – 6 млн. грн.) терміном обігу – до кінця 2013 року. З урахуванням запланованого запозичення пряме боргове навантаження бюджету м. Краматорська залишиться на помірному рівні.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Краматорська підтверджено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Провідний фінансовий аналітик

І. А. Веремєнко

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Краматорська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2006	2007	2008	2009	2010
Податкові надходження	116 546,1	166 099,5	218 195,9	190 889,1	223 078,6
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	13 589,9	16 151,1	17 940,6	27 684,4	28 651,0
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	85 714,4	111 765,5	127 913,8	171 274,5	210 075,0
Операційні надходження всього	215 850,4	294 016,1	364 050,3	389 848,0	461 804,6
Поточні видатки	129 603,2	163 654,5	218 277,4	241 706,5	297 065,6
Субсидії та поточні трансферти	75 143,6	105 191,7	133 367,4	149 266,1	166 797,0
Операційні видатки всього	204 746,8	268 846,2	351 644,8	388 260,7	461 093,4
Операційний баланс	11 103,6	25 169,9	12 405,5	1 587,3	711,2
Фінансовий дохід	40,2	954,5	2 718,4	2 000,7	1 575,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	2 711,9	2 769,3
Фінансовий баланс	40,2	954,5	2 718,4	-711,2	-1 193,8
Поточний баланс	11 143,8	26 124,4	15 123,9	876,1	-482,6
Капітальні надходження	2 173,3	1 616,6	27 235,3	22 067,2	26 852,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	587,4	2 971,9	1 186,2	190,8	9 191,5
Капітальні надходження всього	2 760,7	4 588,5	28 421,5	22 258,0	36 043,9
Капітальні видатки	8 042,4	14 059,5	33 105,8	25 792,2	28 676,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	4 237,7	7 365,1	18 011,1	5 313,8	7 917,8
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	587,4	2 169,7	851,4	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	12 867,5	23 594,3	51 968,3	31 106,0	36 594,4
Капітальний баланс	-10 106,8	-19 005,8	-23 546,8	-8 848,0	-550,6
Баланс після капітальних видатків	1 037,0	7 118,6	-8 422,9	-7 971,9	-1 033,1
Профіцит/дефіцит	1 037,0	7 118,6	-8 422,9	-7 971,9	-1 033,1
Фінансування	-1 037,0	-7 118,6	8 422,9	7 971,9	1 033,1
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Краматорська, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006	2007	2008	2009	2010
Профіцит/дефіцит	1 037,0	7 118,6	-8 422,9	-7 971,9	-1 033,1
Фінансування	-1 037,0	-7 118,6	8 422,9	7 971,9	1 033,1
Зміни залишків	-701,1	881,4	-937,1	-16 656,0	6 463,5
• залишок на початок року	7 171,4	8 416,3	7 517,4	8 454,5	25 110,4
• залишок на кінець року	7 872,5	7 534,9	8 454,5	25 110,5	18 646,9
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	10 992,9	9 569,6
• залучення	312,9	0,0	0,0	44 518,2	107 242,7
• погашення	312,9	0,0	0,0	33 525,3	97 673,1
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	-8 000,0	-5 635,0	13 635,0	0,0
• повернення (пред'явлення)	0,0	13 024,0	32 415,0	15 635,0	15 000,0
• розміщення (придбання)	0,0	21 024,0	38 050,0	2 000,0	15 000,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	15 000,0	0,0	-15 000,0
• запозичення	0,0	0,0	15 000,0	0,0	0,0
• погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	15 000,0
Інші розрахунки	-335,9	0,0	-5,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради